Yerlarni shahar hududiga ajratilishida yer tuzish loyihalarini ishlab chiqish

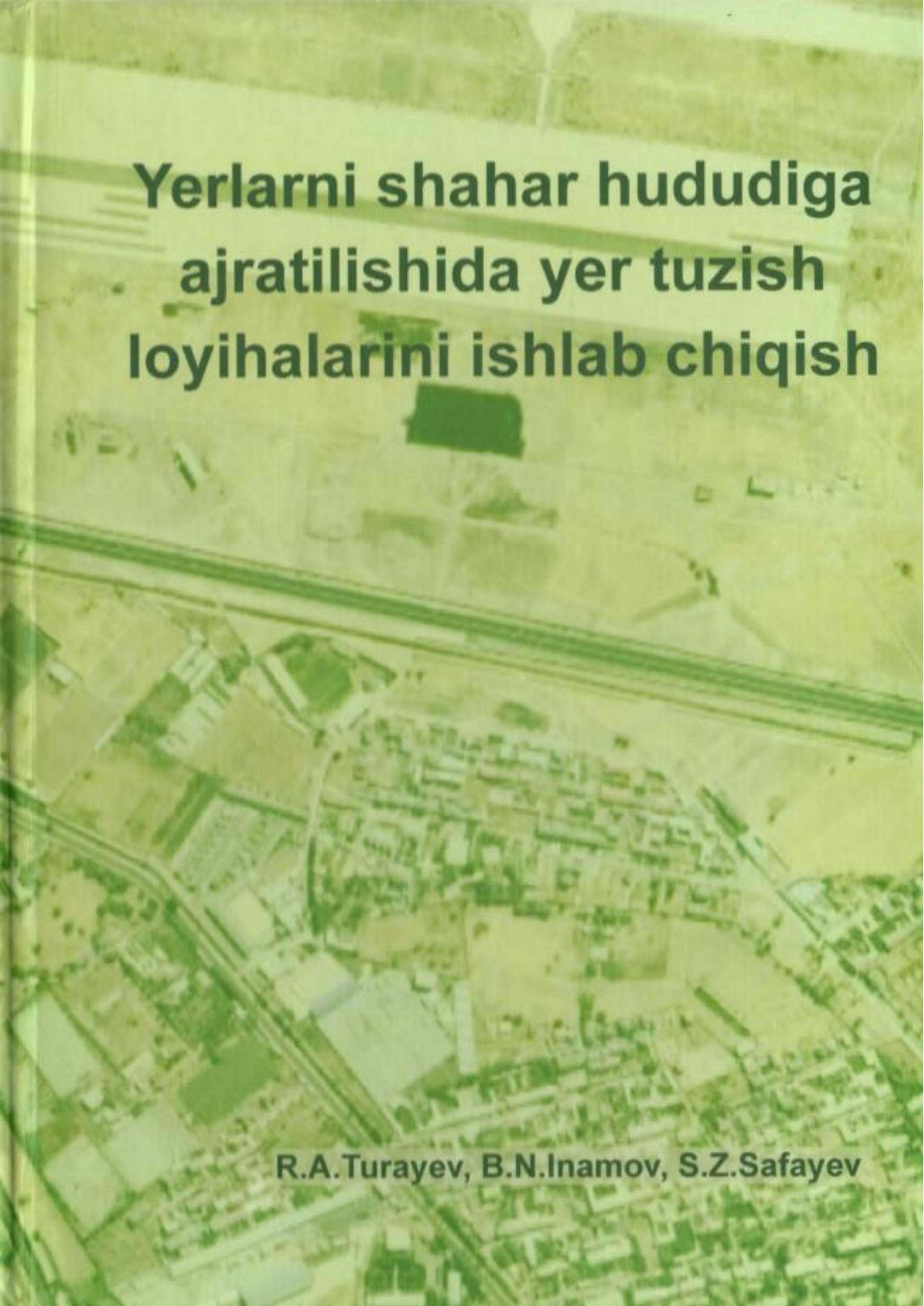

R.A.Turayev, B.N.Inamov, S.Z.Safayev

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
QISHLOQ XO‘JALIGI VAZIRLIGI

“O‘ZDAVYERLOYIHA” DAVLAT ILMIY-LOYIHALASH INSTITUTI

TURAYEV RUHIDDIN AMIRKULOVICH,
INAMOV BEKZOD NIZAMOVICH,
SAFAYEV SANJARBEK ZAFARBEK O‘G‘LI

YERLARNI SHAHAR HUDUDIGA AJRATILISHIDA YER TUZISH LOYIHALARINI ISHLAB CHIQISH

MONOGRAFIYA

Toshkent – 2023

UO‘K: 631.1 : 528.46 (1-21)
KBK: 65.32-5

Turayev R.A, B.N.Inamov, S.Z.Safayev. Qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallangan yerlarni shahar hududiga ajratilishida yer tuzish loyihalarini ishlab chiqish / Monografiya. – Toshkent: “Lesson Press” MCHJ nashriyoti, 2023. – 108 b.

Ushbu monografiya O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 18-noyabrdagi “Toshkent shahrida sug‘oriladigan yerlardan samarali foydalanishni tashkil etish, qishloq xo‘jaligi va oziq-ovqat mahsulotlarini yetishtirishda boshqaruv tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-17-son Qarori hamda 2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi 81-bandi “...yer maydonlari chegaralarini belgilash va o‘zgartirishlar kiritishni qayta ko‘rib chiqish” bo‘yicha muhim strategik vazifalar ijrosi yuzasidan tayyorlangan.

Kitobda qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallangan yerlarni shahar hududiga ajratilishida yer turlarini belgilash algoritmini ishlab chiqish, qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallangan yerlar va shahar hududi yerlarining raqamli geoma’lumotlar bazasini yaratish usulini takomillashtirish, differensial sun’iy yo‘ldosh geodezik tarmoqlari va qurilmalari yordamida yer tuzish loyihalarini joyiga ko‘chirish usulini asoslash, onlayn platforma yaratish orqali qishloq xo‘jaligi yerlarini shahar hududiga ajratish mexanizmini ilmiy asoslash masalalari yoritilgan.

Monografiya qishloq xo‘jaligi, yer tuzish, kadastr va yer monitoringi, tuproqshunoslik, melioratsiya sohalari mutaxassislari hamda, Oliy ta’lim muassasalarining bakalavr, magistr hamda ilmiy izlanuvchilar uchun mo‘ljallangan.

Taqrizchilar:

Avezbayev S.	“TIQXMMI” MTU Yer resurslarini boshqarish fakulteti, i.f.d. prof.
Safarov E.Y.	“O’ZMU” Geografiya va tabiiy resurslar fakulteti, t.f.d. prof.

Mas’ul muharrir:

Parpiyev G‘.T.	O‘zdavyerloyiha” DILI Bosh direktori o‘rinbosari, b.f.d., k.i.x.

“O‘zdavyerloyiha” davlat ilmiy-loyihalash instituti Ilmiy-texnik kengashining 2023 yil 15 apreldagi ___-son bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

ISBN: 978-9943-9412-7-4

© “Lesson Press” MChJ nashriyoti 2023 y.
© Turayev R.A, B.N.Inamov, S.Z.Safayev, 2023 y.

MUNDARIJA

Kirish 3

I-BOB. YER AJRATISH LOYIHALARINI ISHLAB CHIQISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI 5

1.1-§. Noqishloq xo'jalik maqsadlari uchun yer ajratish bilan bog'liq masalalar xususida 5

1.2-§. Shaharlar uchun yer ajratish bilan bog'liq xo'jaliklararo yer tuzish loyihalarini ishlab chiqish, asoslash tartibi va tahlili 13

II-BOB. YER AJRATISH LOYIHALARINI ISHLAB CHIQISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING ROLI 20

2.1-§. Noqishloq xo'jaligi maqsadlari uchun qishloq xo'jaligi yerlarini ajratish loyihalari 20

2.2-§. Shahar hududiga yer ajratilishida yer tuzish loyihalarini ishlab chiqishda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash 28

III-BOB. QISHLOQ XO'JALIGI YERLARINI NOQISHLOQ MAQSADLARI UCHUN AJRATISH VA ULARNI ASOSLASH..... 38

3.1-§. Yer fondi va shahar hududiga ajratilgan qishloq xo'jaligi yerlari monitoringini yuritish 38

3.2-§. Qishloq xo'jaligi yerlarini shahar hududiga ajratish bo'yicha yer tuzish loyihalari tartibini ishlab chiqish 51

3.3-§. Shahar hududi uchun yer ajratish bilan bog'liq xo'jaliklararo yer tuzish loyihalarini ishlab chiqish 57

IV-BOB. QISHLOQ XO'JALIGI YERLARINI SHAHAR HUDUDIGA AJRATISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH... 67

4.1-§. Qishloq xo'jaligi yerlarini shahar hududiga ajratish ishlaridagi ma'lumotlar aniqligini oshirish 67

4.2-§. Shahar hududiga ajratilgan qishloq xo'jaligi yerlari geoma'lumotlar bazasini shakllantirish 76

4.3-§. “Landscaping design” onlayn platformasini yaratish asosida Toshkent shahrining istiqbolli infrastrukturasini rivojlantirish yer tuzish loyihalarini ishlab chiqish 87
Xulosalar 92
Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati 94

TURAYEV RUHIDDIN AMIRKULOVICH,
INAMOV BEKZOD NIZAMOVICH,
SAFAYEV SANJARBEK ZAFARBEK O‘G‘LI

YERLARNI SHAHAR HUDUDIGA AJRATILISHIDA YER TUZISH LOYIHALARINI ISHLAB CHIQISH

MONOGRAFIYA

Bosishga ruxsat etildi 15.04.2023.
Bichimi 60x84 $^{1/16}$. Times New Roman
garniturada raqamli bosma usulida chop etildi.
Shartli bosma tabog‘i 6.7.
Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 26.10.
Tel: (99) 832 99 79; (99) 817 44 54

«IMPRESS MEDIYA» MCHJ bosmaxonasida chop etildi
Manzil: Toshkent sh., Qushbegi ko‘chasi, 6 uy.

ISBN: 978-9943-8324-3-5